

Прокуратура України
ОФІС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА

вул. Рівницька, 13/15, м. Київ, 01011 факс: (044) 280-26-03

e-mail: office@gp.gov.ua, web: www.gp.gov.ua

Код ЄДРПОУ 00034051

ПОВІДОМЛЕННЯ
про зміну раніше повідомленої підозри

місто Київ

23 травня 2023 року

Прокурор групи прокурорів – начальник третього відділу управління процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення Департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Офісу Генерального прокурора Атаманчук Андрій Миколайович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22022000000000086 від 11.03.2022, та встановивши наявність достатніх доказів та підстав для зміни раніше повідомленої підозри, керуючись ст. ст. 36, 42, 276-279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Савченка Євгенія Степановича, який народився 08.04.1950 у смт Червона Яруга Белгородської області Російської РФСР, СРСР, громадянину Російської Федерації, проживає у Російській Федерації (більш точне місце проживання не встановлено), сенатору Російської Федерації, робоча адреса: РФ, м. Москва, вул. Велика Дмитрівка, 26, адреса приймальної у суб'єкті Російської Федерації: 308005, м. Белгород, пл. Соборна, буд. 4

про зміну раніше повідомленої 09 березня 2022 року підозри, а саме в тому, що він підозрюється у вчиненні злочинів, передбачених ч. 3 ст. 110, ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України.

Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Савченко Є.С.

Статут Організації Об'єднаних Націй, який підписаний 26.06.1945, набув чинності 24.10.1945 (далі за текстом – ООН), яким фактично створено ООН.

До складу ООН увійшли Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 змінено назву на Україна), Союз Радянських Соціалістичних Республік (з 24.12.1991 змінено назву на Російська Федерація) та ще 49 країн-засновниць, а в подальшому до вказаної міжнародної організації прийнято інші країни світу.

Статтею 6 Закону України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991, Україна підтверджує свої зобов'язання за міжнародними договорами, укладеними Українською РСР до проголошення незалежності України.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН усі члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09.12.1981 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21.12.1965, що містить Декларацію про нецрипустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24.10.1970, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16.12.1970, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14.12.1974, що містить визначення агресії, – установлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Окрім того, у ст. ст. 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН № 3314 (XXIX) від 14.12.1974 серед іншого визначено, що ознаками агресії є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави, застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівнозначним наведеним вище актам, або її значна участь у цих.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав закріплені у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва у Європі від 01 серпня 1975 року, який підписаний СРСР, правонаступником якого є РФ.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх відносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змієна та використана без її згоди.

Актом проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року Україну проголошено незалежною демократичною державою. Територія України є неподільною і недоторканою.

Статтями 1-2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Статтею 132 Конституції України передбачено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території.

Незалежність України, її суверенітет та територіальну цілісність визнали держави світу, серед яких і РФ, що, зокрема, підтверджується низкою міжнародних договорів.

Відповідно до ст. 5 Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав, підписаною Україною 08.12.1991 та ратифікованою 10.12.1991, Республіка Білорусь, Російська Федерація (РРФСР), та Україна, маючи намір розвивати свої відносини на основі взаємного визнання і поваги до державного суверенітету, невід'ємного права на самовизначення, принципів рівноправності і

невтручання у внутрішні справи, відмови від застосування сили, економічних або будь-яких інших методів тиску, врегулювання спірних проблем погоджувальними засобами, інших загально визнаних принципів і норм міжнародного права, визнають і поважають територіальну цілісність одна одної і недоторканість існуючих кордонів у рамках Співдружності.

Згідно з п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 РФ, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань по Заключному акту Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна і Російська Федерація 31.05.1997 уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 №13/98-ВР та Федеральним Законом Російської Федерації від 02.03.1999 № 42 ФЗ). Відповідно до ст.ст. 2, 3 зазначеного договору, сторони поважають територіальну цілісність одна одної і підтверджують непорушність існуючих між ними кордонів, а також будують відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумісного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загально визнаних норм міжнародного права.

Зважаючи на збройну агресію Російської Федерації проти України, що становить істотне порушення вказаного договору, з 1 квітня 2019 року його дію припинено Законом України "Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією" від 06.12.2018 2643-VIII. При цьому, припинення договору не впливає на права, зобов'язання чи правове становище України, що виникли в результаті його виконання до припинення дії, відповідно до статті 70 Віденської конвенції про право міжнародних договорів.

Державний кордон між Україною та РФ визначений описом і картою, які є додатками до Договору між Україною та РФ про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 (ратифікований Україною 20.04.2004, РФ 22.04.2004).

Положення вказаного договору відповідають закріпленому у Розділі IX Конституції України територіальному устрою.

Відповідно до ст. 132 Конституції України, до складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.

Упродовж 2013 року у зв'язку з суспільно-політичними процесами, які відбувалися на території України, у Президента РФ Путіна В.В. (якому про підозру не повідомлялося, так як останній згідно міжнародного звичаю має імунітет від юрисдикції правоохоронних та судових органів України) та інших вищих представників влади РФ та службових осіб з числа керівництва Збройних Сил Російської Федерації (далі – ЗС РФ), виник злочинний умисел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Мотивами зазначеного умислу стали євроінтеграційний курс розвитку України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, які були розцінені представниками влади і ЗС РФ як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам РФ, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливої денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту РФ на території України – в АР Крим та м. Севастополі.

Свою злочинну мету співучасники з числа вищих представників влади та ЗС РФ вирішили досягти шляхом розв'язання та ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців ЗС РФ, у тому числі дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим і м. Севастополя, а також залучення до виконання злочинного плану інших осіб, у тому числі громадян України та РФ, створення і фінансування не передбачених законом збройних формувань, терористичних організацій, а також вчинення інших злочинів.

При цьому вони усвідомлювали, що такі протиправні дії призведуть до порушення суверенітету і територіальної цілісності України, незаконної зміни меж її території та державного кордону, заповдіання значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, передбачали і прагнули їх настання.

З метою реалізації вказаного умислу впродовж 2013 року на території РФ службові особи Генерального штабу Збройних Сил Російської Федерації (далі – ГШ ЗС РФ), на виконання наказів та під безпосереднім керівництвом представників влади та службових осіб ЗС РФ, зокрема Міністра оборони РФ Шойгу С.К., начальника ГШ ЗС РФ – першого заступника Міністра оборони РФ Герасимова В.В., заступника Міністра оборони РФ Булгакова Д.В. та командувача Чорноморського флоту РФ Вітка О.В., досудове розслідування та

судовий розгляд щодо яких, у тому числі за підозрою (обвинуваченням) у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 437 КК України, здійснюється в інших кримінальних провадженнях, розробили злочинний план, яким передбачалося досягнення військово-політичних цілей РФ, які, на думку співучасників, були прямо пов'язані з необхідністю незаконної військової окупації та подальшої анексії АР Крим, м. Севастополя та південно-східних регіонів України та, поряд із застосуванням політичних, дипломатичних, економічних та інформаційних заходів, організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

Ураховуючи, що територія АР Крим та м. Севастополя мала найбільше військово-стратегічне значення для вищих представників влади та ЗС РФ серед інших територій України, які були об'єктом злочинного посягання, а також те, що на вказаній території дислокувалися підрозділи Чорноморського флоту Російської Федерації (далі – ЧФ РФ), це сприяло найбільш прихованому використанню регулярних військ ЗС РФ поряд з іншими елементами гібридної (прихованої) війни, а тому агресію проти України співучасники злочинного плану вирішили розпочати на території півострова Крим.

Для ефективної реалізації плану вирішено залучити військовослужбовців ЗС РФ, співробітників інших силових відомств РФ, представників влади, інших громадян РФ та України. Крім того, з цією ж метою, представниками влади РФ створено та озброєно іррегулярні незаконні збройні формування, озброєні банди та групи найманців, якими керували офіцери спецслужб і ЗС РФ.

Так, починаючи з 20 лютого 2014 року для реалізації вищезазначеного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії РФ території АР Крим і м. Севастополя, на територію суверенної держави Україна, а саме АР Крим і м. Севастополь, здійснено вторгнення військовим, морським та повітряним транспортом окремих підрозділів ЗС РФ.

У подальшому військовослужбовцями ЗС РФ здійснено захоплення будівель центральних органів влади АР Крим та встановлено контроль над їхньою діяльністю з метою забезпечення прийняття вигідних та необхідних для РФ рішень. Крім того здійснено блокування автошляхів, захоплення аеропортів та транспортних підприємств, військових частин Збройних Сил України (далі – ЗС України), пошкодження та знищення військового майна, що має важливе оборонне значення для України.

Відтак всупереч міжнародному правопорядку, з нехтуванням державного суверенітету та територіальної цілісності України, починаючи з 20 лютого 2014 року, представниками влади РФ і службовими особами ЗС РФ розпочато збройне вторгнення регулярних військ РФ на територію України з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України, та військової окупації території АР Крим і м. Севастополя.

Також представниками влади і ЗС РФ вчинялися дії щодо зміни меж території та державного кордону України на іншій території України.

Так, вказаними особами у березні-квітні 2014 року організовувалися та проводилися антиурядові акції, найбільш масові з яких – у Луганській, Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській та Одеській областях з метою поширення сепаратистських проросійських гасел та здійснення силового захоплення адміністративних будівель органів державної влади для наступної організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

З метою гарантованого досягнення указаних цілей та створення видимості того, що в Україні триває внутрішній конфлікт, протягом березня та на початку квітня 2014 року, представники влади та ЗС РФ вирішили створити на її території терористичні організації, які поряд із основною функцією – здійснення терористичної діяльності, створювали враження діяльності в межах Донецької та Луганської областей опозиційних сил, які нібито від імені та за цілковитої підтримки місцевого населення відстоюють їх право на самовизначення та незалежність у спосіб, що прямо суперечить Конституції України та нормам міжнародного права.

Так, під безпосереднім керівництвом та контролем невстановлених на цей час представників влади та ЗС РФ, 7 квітня 2014 року на території Донецької області України створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року на території Луганської області України – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»).

Контроль та координація діяльності цих терористичних організацій, як і їх фінансове та матеріальне забезпечення, у тому числі зброєю, боєприпасами, військовою технікою, здійснюється представниками влади та ЗС РФ.

Основними завданнями учасників указаних терористичних організацій було насильницьке повалення конституційного ладу, захоплення державної влади в Україні, зміна меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, шляхом застосування зброї, вчинення терористичних актів – здійснення вибухів, підпалів та інших дій, які створюють небезпеку для життя та здоров'я людей, загрозу заподіяння значної майнової шкоди та настання інших тяжких наслідків. Внаслідок активної допомоги РФ представники вказаних формувань взяли під контроль окремі райони Донецької та Луганської областей України, у тому числі захопили будівлі, в яких знаходилися органи державної влади України та органи місцевого самоврядування, а також військові об'єкти України.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону

України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Оскільки окупація АР Крим і м. Севастополя, частини Донецької і Луганської областей України не принесла бажаних результатів у вигляді встановлення впливу над політичними та економічними процесами в Україні, відмови від співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації, та відмови від євроінтеграційного курсу розвитку країни, Президентом РФ Путіним В.В. та іншими вищими представниками влади та ЗС РФ вирішено перейти до наступного етапу збройної агресії проти України, а саме до повномасштабного вторгнення на територію України із неприхованим застосуванням ЗС та інших військових формувань РФ.

З листопада 2021 року представники влади та ЗС РФ, з метою підготовки до повномасштабного нападу на Україну, організували перекидання підрозділів ЗС та інших військових формувань РФ до кордонів України, що пояснювалося запланованими спільними російсько-білоруськими навчаннями «Союзна рішучість-2022», які розпочалися 10 лютого 2022 року.

Станом на 8 лютого 2022 року вздовж усього кордону з Україною з боку РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованих територій України зосереджено 140 тис. військових РФ, включаючи повітряні та морські сили.

З метою створення приводів для ескалації воєнного конфлікту і здійснення спроби виправдання своєї агресії перед громадянами РФ та світовою спільнотою, вищими представниками влади та ЗС РФ розроблено окремий план, який передбачав вчинення дій, спрямованих на введення в оману і залякування громадян РФ та мешканців тимчасово окупованих територій України, а також вчинення провокацій, які полягали в імітації нападів і воєнних ударів, вчинених нібито підрозділами ЗС України по території РФ та тимчасово окупованим територіям України.

Одноразом із зазначеним передбачалося визнання керівництвом РФ «ДНР» і «ЛНР» незалежними державами та отримання від них звернення з запитом про надання військової підтримки, яка викликана нібито агресією ЗС України.

На виконання зазначених намірів, 15 лютого 2022 року Державна Дума РФ звернулася до Президента РФ з проханням визнати незалежність «самопроголошених Донецької та Луганської народних республік».

18 лютого 2022 року керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей повідомлено про проведення евакуації місцевого населення тимчасово окупованих територій України до Ростовської області, що пояснювалося вигаданими застереженнями про те, що ЗС України мають намір атакувати тимчасово окуповані території та здійснити їх силове повернення під контроль України.

19 лютого 2022 року вказаними особами було оголошено так звану загальну мобілізацію жителів тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей.

21 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента РФ з проханням визнати незалежність так званих Донецької та Луганської народних республік.

В цей же день Президент РФ Путін В.В. скликав позачергове засідання Ради безпеки РФ, де обговорено питання щодо доцільності визнання незалежності Донецької та Луганської народних республік.

Службові особи з числа вищого військово-політичного керівництва РФ, які входять до складу Ради безпеки РФ, публічно підтримали звернення Державної Думи РФ та заявили про необхідність визнання Президентом РФ незалежності «ДНР» та «ЛНР».

Цього ж дня Президент РФ Путін В.В. підписав указ про визнання незалежності Донецької народної республіки та Луганської народної республіки.

22 лютого 2022 року Президент РФ Путін В.В. підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та Радою Федерації Федеральних Зборів РФ.

В цей же день Президент РФ Путін В.В., реалізуючи злочинний план, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до Ради Федерації РФ звернення про використання ЗС РФ за межами РФ, яке було задоволене.

23 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента РФ з проханням надати допомогу у відбитті надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих Донецької та Луганської народних республік.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, у тому числі дітей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022)

Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

22 вересня 2020 року Белгородська обласна дума РФ наділила **Савченка Євгенія Степановича** повноваженнями свого представника в Раді Федерації, тобто останній обійняв посаду сенатора Російської Федерації.

Згідно з ч. 1 ст. 11 Конституції РФ державну владу в РФ здійснюють Президент, Федеральні Збори (Рада Федерації і Державна Дума), Уряд та суди.

Статтею 4 Конституції РФ визначено, що Конституція РФ та федеральні закони мають верховенство по всій території РФ.

Відповідно до ч. 2 ст. 95 Конституції РФ Рада Федерації складається з senatorів РФ.

Відповідно до положень ч. 1 ст. 102 Конституції РФ до відання Ради Федерації, серед іншого, належить вирішення питання можливості використання Збройних Сил РФ за межами території РФ, а згідно з ч. 3 указаної статті, постанови Ради Федерації приймаються більшістю голосів від загальної кількості senatorів РФ, якщо інший порядок прийняття рішень не передбачений Конституцією РФ.

Крім того ст. 106 Конституції РФ визначено, що обов'язковому розгляду в Раді Федерації підлягають прийняті Державною Думою федеральні закони з питань ратифікації міжнародних договорів РФ.

Згідно зі ст. 108 Конституції РФ Федеральні конституційні закони приймаються з питань, передбачених Конституцією Російської Федерації. Федеральний конституційний закон вважається прийнятим, якщо він схвалений більшістю не менше трьох чвертей голосів від загальної кількості senatorів Російської Федерації.

У відповідності до ст. 9 Федерального конституційного закону РФ «Про порядок прийняття до Російської Федерації та утворення у її складі нового суб'єкта Російської Федерації» Федеральний закон про ратифікацію міжнародного договору приймається палатами Федеральних Зборів РФ у порядку, передбаченому статтями 105, 106 та 107 Конституції РФ. Федеральний конституційний закон про прийняття до РФ нового суб'єкта приймається палатами Федеральних Зборів РФ у порядку, передбаченому ст. 108 Конституції РФ. Зміни у ч. 1 ст. 65 Конституції Російської Федерації, що визначає склад Російської Федерації, вносяться на підставі федерального конституційного закону про прийняття до РФ нового суб'єкта.

Згідно зі ст. 162 Регламенту Ради Федерації рішення про можливість використання ЗС РФ за межами території Російської Федерації приймається більшістю голосів від загальної кількості senatorів Російської Федерації та оформляється постановою Ради Федерації. Якщо за рішення про можливість використання ЗС РФ за межами території РФ не проголосувала необхідна кількість senatorів РФ, ЗС РФ не можуть використовуватись за межами території Російської Федерації, що оформляється постановою Ради Федерації.

Відповідно до статей 60-62 Регламенту Ради Федерації рішення Ради Федерації приймаються відкритим або таємним голосуванням; голосування на засіданні Ради Федерації здійснюється з використанням електронної системи, якщо палатою не ухвалено інше рішення; кількісне голосування це вибір варіанта відповіді: «за», «проти» або «утримався»; сенатор Російської Федерації особисто здійснює своє право на голосування.

Враховуючи викладене сенатор Російської Федерації входить до складу державного органу Ради Федерації (верхньої палати Федеральних Зборів РФ), який наділений правом у межах своєї компетенції приймати рішення, обов'язкові для виконання юридичними і фізичними особами, тобто є представником влади РФ.

Так, сенатор Російської Федерації **Савченко Є.С.**, будучи представником влади РФ, усвідомлюючи, що Україна є незалежною і суверенною державою, територія Донецької і Луганської областей відноситься до території України, а створення так званих Донецької і Луганської народних республік як окремих держав і суб'єктів міжнародних правовідносин суперечить міжнародному праву, зокрема частині 4 статті 2 Статуту ООН, розуміючи, що ратифікація договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між РФ і указаними «суб'єктами» спрямована на порушення територіальної цілісності України та слугує спробою виправдання початку широкомасштабної агресивної війни РФ проти України під приводом «захисту населення так званих «Донецької та Луганської республік», з мотивів беззаперечної підтримки злочинної політики РФ по відношенню до України, яка спрямована на зміну меж території і державного кордону України та відновлення контролю РФ над політичними і економічними процесами в Україні та з тією ж метою, 22 лютого 2022 року за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Дмитрівка, буд. 26, під час засідання Ради Федерації Федеральних Зборів РФ прийняв участь у відкритих голосуваннях щодо ратифікації договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між Російською Федерацією і так званими Донецькою і Луганською народними республіками, а також щодо можливості використання ЗС РФ за межами території РФ, при цьому очевидним було їх використання саме в Україні, під час яких особисто проголосував «за», тобто підтримав зазначені рішення, чим спільно з іншими сенаторами РФ забезпечив прийняття:

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 33-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору про дружбу, співпрацю та взаємну допомогу між Російською Федерацією та Донецькою Народною Республікою»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 34-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору про дружбу, співпрацю та взаємну допомогу між Російською Федерацією та Луганською Народною Республікою»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 35-СФ «Про використання Збройних Сил Російської Федерації за межами території Російської Федерації».

Ратифікація договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між РФ і так званими ДНР та ЛНР переслідували мету зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, а також падали можливість Президенту РФ Путіну В.В. та іншим співучасникам виправдовувати широкомасштабне вторгнення РФ на територію України як ніби вимушений захід по захисту «незалежних держав «ДНР» і «ЛНР».

Наслідком надання згоди Президенту Російської Федерації на використання Збройних Сил Російської Федерації за межами території Російської Федерації стало широкомасштабне збройне вторгнення РФ в Україну, яке очікувано призвело до загибелі людей та інших тяжких наслідків у виді тимчасової окупації РФ території України та знищення будівель, майна та інфраструктури, чим завдано значну матеріальну шкоду.

Крім того, сенатор Російської Федерації Савченко Є.С., будучи представником влади РФ, усвідомлюючи, що Україна є незалежною і суверенною державою, територія Донецької, Луганської, Запорізької і Херсонської областей відноситься до території України, а створення так званих Донецької і Луганської народних республік, Запорізької і Херсонської областей як окремих держав і суб'єктів міжнародних правовідносин, суперечитиме частині 4 статті 2 Статуту ООН, розуміючи, що прийняття запропонованих до розгляду нормативно-правових актів спрямоване на зміну меж території та державного кордону України та є черговою спробою виправдання агресивної війни РФ проти України під приводом захисту населення указаних регіонів, які нібито бажають приєднатися до складу РФ, а також демонстрації «позитивних» результатів спеціальної військової операції у вигляді «звільнення» указаних регіонів та обґрунтування необхідності проведення триваючої мобілізації для захисту «нових суб'єктів» РФ, з мотивів беззаперечної підтримки злочинної політики РФ по відношенню до України, яка спрямована на зміну меж території і державного кордону України та відновлення контролю РФ над політичними і економічними процесами в Україні, та з тією ж метою, 4 жовтня 2022 року за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Дмитрівка, буд. 26, під час засідання Ради Федерації Федеральних Зборів РФ прийняв участь у відкритих голосуваннях щодо ратифікації договорів між Російською Федерацією та так званими Донецькою народною республікою, Луганською народною республікою, Запорізькою областю та Херсонською областю про прийняття до РФ указаних «суб'єктів» та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів, а також відповідних Федеральних конституційних законів, під час яких проголосував «за», тобто підтримав зазначені рішення, чим спільно з іншими сенаторами РФ забезпечив прийняття:

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 404-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Донецькою Народною Республікою про прийняття до Російської Федерації Донецької Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 405-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Луганською Народною Республікою про прийняття до Російської Федерації Луганської Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 406-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Запорізькою областю про прийняття до Російської Федерації Запорізької області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 407-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Херсонською областю про прийняття до Російської Федерації Херсонської області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 408-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Донецької Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта - Донецької Народної Республіки» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 409-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Луганської Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Луганської Народної Республіки» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 410-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Запорізької області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Запорізької області» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 411-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Херсонської області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Херсонської області» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим».

Ратифікація указаних договорів та прийняття законів переслідувала мету зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, сприяла продовженню збройної агресії РФ проти України, що призвело до загибелі людей та інших тяжких наслідків у вигляді тимчасової окупації РФ території України та знищення будівель, майна та інфраструктури, чим завдано значну матеріальну шкоду.

Таким чином, Савченко Євгеній Степанович, 08.04.1950 року народження, підозрюється в умисному вчиненні повторно особою, яка є представником влади, з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, дій,

які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 110 КК України.

Крім того, Савченко Є.С. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 437 КК України за наступних обставин.

Статут Організації Об'єднаних Націй, який підписаний 26.06.1945, набув чинності 24.10.1945 (далі за текстом – ООН), яким фактично створено ООН.

До складу ООН увійшли Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 змінено назву на Україна), Союз Радянських Соціалістичних Республік (з 24.12.1991 змінено назву на Російська Федерація) та ще 49 країн-засновниць, а в подальшому до вказаної міжнародної організації прийнято інші країни світу.

Статтею 6 Закону України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991, Україна підтверджує свої зобов'язання за міжнародними договорами, укладеними Українською РСР до проголошення незалежності України.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН, усі члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09.12.1981 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21.12.1965, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24.10.1970, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16.12.1970, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14.12.1974, що містить визначення агресії, – встановлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Окрім того, у ст. ст. 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН № 3314 (XXIX) від 14.12.1974 серед іншого визначено, що ознаками агресії є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави, застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав закріплені у Заключному акті Парadi з безпеки та співробітництва у Європі від 01 серпня 1975 року, який підписаний СРСР, правонаступником якого є РФ.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

Актом проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року Україну проголошено незалежною демократичною державою. Територія України є неподільною і недоторканою.

Статтями 1-2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Статтею 132 Конституції України передбачено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території.

Незалежність України, її суверенітет та територіальну цілісність визнали держави світу, серед яких і РФ, що, зокрема, підтверджується низкою міжнародних договорів.

Відповідно до ст. 5 Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав, підписаною Україною 08.12.1991 та ратифікованою 10.12.1991, Республіка Білорусь, Російська Федерація (РРФСР), та Україна, маючи намір розвивати свої відносини на основі взаємного визнання і поваги до державного суверенітету, невід'ємного права на самовизначення, принципів рівноправності і невторгання у внутрішні справи, відмови від застосування сили, економічних або будь-яких інших методів тиску, врегулювання спірних проблем погоджувальними засобами, інших загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права, визнають і поважають територіальну цілісність одна одної і недоторканність існуючих кордонів у рамках Співдружності.

Згідно з п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 РФ, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акту наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що шіпка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань по Заключному акту наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна і Російська Федерація 31.05.1997 уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 №13/98-ВР та Федеральним Законом Російської Федерації від 02.03.1999 № 42 ФЗ). Відповідно до ст.ст. 2, 3 зазначеного договору, сторони поважають територіальну цілісність одна одної і підтверджують непорушність існуючих між ними кордонів, а також будують відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невторгання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальноновизнаних норм міжнародного права.

Зважаючи на збройну агресію Російської Федерації проти України, що становить істотне порушення вказаного договору, з 1 квітня 2019 року його дію припинено Законом України "Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією" від 06.12.2018 2643-VIII. При цьому, припинення договору не впливає на права, зобов'язання чи правове становище України, що виникли в результаті його

виконання до припинення дії, відповідно до статті 70 Віденської конвенції про право міжнародних договорів.

Державний кордон між Україною та РФ визначений описом і картою, які є додатками до Договору між Україною та РФ про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 (ратифікований Україною 20.04.2004, РФ 22.04.2004).

Положення вказаного договору відповідають закріпленому у Розділі IX Конституції України територіальному устрою.

Відповідно до ст. 132 Конституції України, до складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.

Упродовж 2013 року у зв'язку з суспільно-політичними процесами, які відбувалися на території України, у Президента РФ Пугіна В.В. (якому про підозру не повідомлялося, так як останній згідно міжнародного звичаю має імунітет від юрисдикції правоохоронних та судових органів України) та інших вищих представників влади РФ та службових осіб з числа керівництва Збройних Сил Російської Федерації (далі – ЗС РФ), виник злочинний умісел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, змішу меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Мотивами зазначеного умислу стали євроінтеграційний курс розвитку України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, які були розцінені представниками влади і ЗС РФ як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам РФ, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливої денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту РФ на території України – в АР Крим та м. Севастополі.

Свою злочинну мету співучасники з числа вищих представників влади та ЗС РФ вирішили досягти шляхом розв'язання та ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців ЗС РФ, у тому числі дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим і м. Севастополя, а також залучення до виконання злочинного плану інших осіб, у тому числі громадян України та РФ, створення і фінансування не передбачених законом збройних формувань, терористичних організацій, а також вчинення інших злочинів.

При цьому вони усвідомлювали, що такі протиправні дії призведуть до порушення суверенітету і територіальної цілісності України, незаконної зміни

меж її території та державного кордону, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, передбачали і прагнули їх настання.

З метою реалізації вказаного умислу впродовж 2013 року на території РФ службові особи Генерального штабу Збройних Сил Російської Федерації (далі – ГШ ЗС РФ), на виконання наказів та під безпосереднім керівництвом представників влади та службових осіб ЗС РФ, зокрема Міністра оборони РФ Шойгу С.К., начальника ГШ ЗС РФ – першого заступника Міністра оборони РФ Герасимова В.В., заступника Міністра оборони РФ Булгакова Д.В. та командувача Чорноморського флоту РФ Вітка О.В., досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких, у тому числі за підозрою (обвинуваченням) у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 437 КК України, здійснюється в інших кримінальних провадженнях, розробили злочинний план, яким передбачалося досягнення військово-політичних цілей РФ, які, на думку співучасників, були прямо пов'язані з необхідністю незаконної військової окупації та подальшої анексії АР Крим, м. Севастополя та південно-східних регіонів України та, поряд із застосуванням політичних, дипломатичних, економічних та інформаційних заходів, організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

Ураховуючи, що територія АР Крим та м. Севастополя мала найбільше військово-стратегічне значення для вищих представників влади та ЗС РФ серед інших територій України, які були об'єктом злочинного посягання, а також те, що на вказаній території дислокувалися підрозділи Чорноморського флоту Російської Федерації (далі – ЧФ РФ), це сприяло найбільш прихованому використанню регулярних військ ЗС РФ поряд з іншими елементами гібридної (прихованої) війни, а тому агресію проти України співучасники злочинного плану вирішили розпочати на території півострова Крим.

Для ефективної реалізації плану вирішено залучити військовослужбовців ЗС РФ, співробітників інших силових відомств РФ, представників влади, інших громадян РФ та України. Крім того, з цією ж метою, представниками влади РФ створено та озброєно іррегулярні незаконні збройні формування, озброєні банди та групи найманців, якими керували офіцери спецслужб і ЗС РФ.

Так, починаючи з 20 лютого 2014 року для реалізації вищезазначеного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії РФ території АР Крим і м. Севастополя, на територію суверенної держави Україна, а саме АР Крим і м. Севастополь, здійснено вторгнення військовим, морським та повітряним транспортом окремих підрозділів ЗС РФ.

У подальшому військовослужбовцями ЗС РФ здійснено захоплення будівель центральних органів влади АР Крим та встановлено контроль над їхньою діяльністю з метою забезпечення прийняття вигідних та необхідних для РФ рішень. Крім того здійснено блокування автошляхів, захоплення аеропортів та транспортних підприємств, військових частин Збройних Сил України (далі – ЗС України), пошкодження та знищення військового майна, що має важливе оборонне значення для України.

Відтак всупреч міжнародному правопорядку, з нехтуванням державного суверенітету та територіальної цілісності України, починаючи з 20 лютого 2014 року, представниками влади РФ і службовими особами ЗС РФ розпочато збройне вторгнення регулярних військ РФ на територію України з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України, та військової окупації території АР Крим і м. Севастополя.

Також представниками влади і ЗС РФ вчинялися дії щодо зміни меж території та державного кордону України на іншій території України.

Так, вказаними особами у березні-квітні 2014 року організовувалися та проводилися антиурядові акції, найбільш масові з яких – у Луганській, Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській та Одеській областях з метою поширення сепаратистських проросійських гасел та здійснення силового захоплення адміністративних будівель органів державної влади для наступної організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

З метою гарантованого досягнення указаних цілей та створення видимості того, що в Україні триває внутрішній конфлікт, протягом березня та на початку квітня 2014 року, представники влади та ЗС РФ вирішили створити на її території терористичні організації, які поряд із основною функцією – здійснення терористичної діяльності, створювали враження діяльності в межах Донецької та Луганської областей опозиційних сил, які нібито від імені та за цілковитої підтримки місцевого населення відстоюють їх право на самовизначення та незалежність у спосіб, що прямо суперечить Конституції України та нормам міжнародного права.

Так, під безпосереднім керівництвом та контролем нестановлених на цей час представників влади та ЗС РФ, 7 квітня 2014 року на території Донецької області України створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року на території Луганської області України – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»).

Контроль та координація діяльності цих терористичних організацій, як і їх фінансове та матеріальне забезпечення, у тому числі зброєю, боєприпасами, військовою технікою, здійснюється представниками влади та ЗС РФ.

Основними завданнями учасників указаних терористичних організацій було насильницьке повалення конституційного ладу, захоплення державної влади в Україні, зміна меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, шляхом застосування зброї, вчинення терористичних актів – здійснення вибухів, підпалів та інших дій, які створюють небезпеку для життя та здоров'я людей, загрозу заподіяння значної майнової шкоди та настання інших тяжких наслідків. Внаслідок активної допомоги РФ представники вказаних формувань взяли під контроль окремі райони Донецької та Луганської областей України, у тому числі захопили будівлі, в яких знаходилися органи державної влади України та органи місцевого самоврядування, а також військові об'єкти України.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Оскільки окупація АР Крим і м. Севастополя, частини Донецької і Луганської областей України не принесла бажаних результатів у вигляді встановлення впливу над політичними та економічними процесами в Україні, відмови від співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації, та відмови від євроінтеграційного курсу розвитку країни, Президентом РФ Путіним В.В. та іншими вищими представниками влади та ЗС РФ вирішено перейти до наступного етапу збройної агресії проти України, а саме до повномасштабного вторгнення на територію України із неприхованим застосуванням ЗС та інших військових формувань РФ.

З листопада 2021 року представники влади та ЗС РФ, з метою підготовки до повномасштабного нападу на Україну, організували перекидання підрозділів ЗС та інших військових формувань РФ до кордонів України, що пояснювалося запланованими спільними російсько-білоруськими навчаннями «Союзна рішучість-2022», які розпочалися 10 лютого 2022 року.

Станом на 8 лютого 2022 року вздовж усього кордону з Україною з боку РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованих територій України зосереджено 140 тис. військових РФ, включаючи повітряні та морські сили.

З метою створення приводів для ескалації воєнного конфлікту і здійснення спроби виправдання своєї агресії перед громадянами РФ та світовою спільнотою, вищими представниками влади та ЗС РФ розроблено окремий план, який передбачав вчинення дій, спрямованих на введення в оману і залякування громадян РФ та мешканців тимчасово окупованих територій України, а також вчинення провокацій, які полягали в імітації нападів і вогневих ударів, вчинених нібито підрозділами ЗС України по території РФ та тимчасово окупованим територіям України.

Одночасно із зазначеним передбачалося визнання керівництвом РФ «ДНР» і «ЛНР» незалежними державами та отримання від них звернення з запитом про надання військової підтримки, яка викликана нібито агресією ЗС України.

На виконання зазначених намірів, 15 лютого 2022 року Державна дума РФ звернулася до Президента РФ з проханням визнати незалежність «самопроголошених Донецької та Луганської народних республік».

18 лютого 2022 року керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей повідомлено про проведення евакуації місцевого населення тимчасово

окупованих територій України до Ростовської області, що пояснювалося вигаданими застереженнями про те, що ЗС України мають намір атакувати тимчасово окуповані території та здійснити їх силове повернення під контроль України.

19 лютого 2022 року вказаними особами було оголошено так звану загальну мобілізацію жителів тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей.

21 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента РФ з проханням визнати незалежність так званих Донецької та Луганської народних республік.

В цей же день, Президент РФ Путін В.В. скликав позачергове засідання Ради безпеки РФ, де обговорено питання щодо доцільності визнання незалежності Донецької та Луганської народних республік.

Службові особи з числа вищого військово-політичного керівництва РФ, які входять до складу Ради безпеки РФ, публічно підтримали звернення Державної думи РФ та заявили про необхідність визнання Президентом РФ незалежності «ДНР» та «ЛНР».

Цього ж дня Президент РФ Путін В.В. підписав указ про визнання незалежності Донецької народної республіки та Луганської народної республіки.

22 лютого 2022 року Президент РФ Путін В.В. підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та Радою Федерації Федеральних Зборів РФ.

В цей же день Президент РФ Путін В.В., реалізуючи злочинний план, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до Ради Федерації РФ звернення про використання ЗС РФ за межами РФ, яке було задоволено.

23 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до Президента РФ з проханням надати допомогу у відбитті надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих Донецької та Луганської народних республік.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України. При цьому воєнні удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, у тому числі дітей, отримання ними

тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

У вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 437 КК України, тобто агресії, підозрюються наступні представники влади та ЗС РФ:

- Міністр оборони РФ Шойгу С.К.,
- Начальник ГШ ЗС РФ – перший заступник Міністра оборони РФ Герасимов В.В.,
- Директор Федеральної служби військ національної гвардії РФ - Головнокомандувач військами національної гвардії РФ Золотов В.В.,
- Головнокомандувач Повітряно-космічними силами РФ Суровікін С.В.,
- Головнокомандувач Військово-Морським Флотом ЗС РФ Євменов М.А.,
- Головнокомандувач Сухопутними військами ЗС РФ Салюков О.Л.,
- Директор Служби зовнішньої розвідки РФ Нарішкін С.Є.,
- Директор Федеральної служби безпеки РФ Бортніков О.В.,
- Заступник голови Ради безпеки РФ Медведєв Д.А.,
- Міністр внутрішніх справ РФ Колокольцев В.О.,
- Голова Ради Федерації Федеральних Зборів РФ Матвієнко В.І.,
- Голова Державної Думи Федеральних Зборів РФ Володін В.В.

Окрім воєнних дій, агресія Російської Федерації проти України передбачає застосування політичних, юридичних, дипломатичних, інформаційних та інших заходів, спрямованих на полегшення ведення агресивної війни, виправдання та приховання вчинюваних порушень міжнародного права, а також забезпечення підтримки таких дій з боку населення.

До таких заходів належить законодавче сприяння агресії, вчинюване у формі прийняття відповідних нормативно-правових актів, спрямованих на застосування ЗС РФ, створення удаваних приводів для ведення війни, надання ознак законності результатам агресії з метою її подальшого продовження.

Згідно ч. 1 ст. 11 Конституції РФ державну владу в РФ здійснюють Президент, Федеральні Збори (Рада Федерації і Державна Дума), Уряд та суди.

Статтею 4 Конституції РФ визначено, що Конституція РФ та федеральні закони мають верховенство по всій території РФ.

Відповідно до ч. 2 ст. 95 Конституції РФ Рада Федерації складається з сенаторів РФ.

Відповідно до положень ч. 1 ст. 102 Конституції РФ до відання Ради Федерації, серед іншого, належить вирішення питання можливості використання Збройних Сил РФ за межами території РФ, а згідно з ч. 3 указаної статті, постанови Ради Федерації приймаються більшістю голосів від загальної кількості сенаторів РФ, якщо інший порядок прийняття рішень не передбачений Конституцією РФ.

Крім того ст. 106 Конституції РФ визначено, що обов'язковому розгляду в Раді Федерації підлягають прийняті Державною Думою федеральні закони з питань ратифікації міжнародних договорів РФ.

Згідно ст. 108 Конституції РФ Федеральні конституційні закони приймаються з питань, передбачених Конституцією Російської Федерації. Федеральний конституційний закон вважається прийнятим, якщо він схвалений більшістю не менше трьох чвертей голосів від загальної кількості сенаторів Російської Федерації.

У відповідності до ст. 9 Федерального конституційного закону РФ «Про порядок прийняття до Російської Федерації та утворення у її складі нового суб'єкта Російської Федерації» Федеральний закон про ратифікацію міжнародного договору приймається палатами Федеральних Зборів РФ у порядку, передбаченому статтями 105, 106 та 107 Конституції РФ. Федеральний конституційний закон про прийняття до РФ нового суб'єкта приймається палатами Федеральних Зборів РФ у порядку, передбаченому ст. 108 Конституції РФ. Зміни у ч. 1 ст. 65 Конституції Російської Федерації, що визначає склад Російської Федерації, вносяться на підставі федерального конституційного закону про прийняття до РФ нового суб'єкта.

Згідно ст. 162 Регламенту Ради Федерації рішення про можливість використання ЗС РФ за межами території Російської Федерації приймається більшістю голосів від загальної кількості сенаторів Російської Федерації та оформляється постановою Ради Федерації. Якщо за рішення про можливість використання ЗС РФ за межами території РФ не проголосувала необхідна кількість сенаторів РФ, ЗС РФ не можуть використовуватись за межами території Російської Федерації, що оформляється постановою Ради Федерації.

Відповідно до статей 60-62 Регламенту Ради Федерації рішення Ради Федерації приймаються відкритим або таємним голосуванням; голосування на засіданні Ради Федерації здійснюється з використанням електронної системи, якщо палатою це ухвалено інше рішення; кількісне голосування це вибір варіанта відповіді: «за», «проти» або «утримався»; сенатор Російської Федерації особисто здійснює своє право на голосування.

Враховуючи викладене сенатор Російської Федерації входить до складу державного органу Ради Федерації (верхньої палати Федеральних Зборів РФ), який наділений правом у межах своєї компетенції приймати рішення, обов'язкові для виконання юридичними і фізичними особами, тобто є представником влади РФ.

22 вересня 2020 року Белгородська обласна дума РФ наділила **Савченка Євгенія Степановича** повноваженнями свого представника в Раді Федерації, тобто останній обійняв посаду сенатора Російської Федерації.

Так, сенатор Російської Федерації **Савченко Є.С.**, будучи представником влади РФ, усвідомлюючи, що Україна є незалежною і суверенною державою, територія Донецької і Луганської областей відноситься до території України, а створення так званих Донецької і Луганської народних республік, як окремих держав і суб'єктів міжнародних правовідносин, суперечить міжнародному праву, зокрема частині 4 статті 2 Статуту ООН, розуміючи, що ратифікація договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між РФ і указаними «суб'єктами» спрямована на порушення територіальної цілісності України та слугує спробою виправдання початку широкомасштабної агресивної війни РФ проти України під приводом «захисту населення так званих «Донецької та Луганської республік», діючи з метою пособництва вищому військово-політичному керівництву РФ у веденні агресивної війни, 22 лютого 2022 року за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Дмитрівка, буд. 26 під час засідання Ради Федерації Федеральних Зборів РФ прийняв участь у відкритих голосуваннях щодо ратифікації договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між Російською Федерацією і так званими Донецькою і Луганською народними республіками, а також щодо можливості використання ЗС РФ за межами території РФ, при цьому очевидним було їх використання саме в Україні з метою ведення агресивної війни, під час яких особисто проголосував «за», тобто підтримував зазначені рішення, чим спільно з іншими сенаторами РФ забезпечив прийняття:

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 33-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору про дружбу, співпрацю та взаємну допомогу між Російською Федерацією та Донецькою Народною Республікою»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 34-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору про дружбу, співпрацю та взаємну допомогу між Російською Федерацією та Луганською Народною Республікою»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 22 лютого 2022 року № 35-СФ «Про використання Збройних Сил Російської Федерації за межами території Російської Федерації».

Ратифікація договорів про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу між РФ і так званими ДНР та ЛНР надали можливість Президенту РФ Путіну В.В. та іншим представникам вищого військово-політичного керівництва виправдовувати широкомасштабне вторгнення РФ на територію України як ніби вимушений захід по захисту «незалежних держав «ДНР» і «ЛНР», а надання згоди на використання Збройних Сил Російської Федерації за межами території Російської Федерації усунули перешкоди до ведення агресивної війни.

Крім того, сенатор Російської Федерації **Савченко Є.С.**, будучи представником влади РФ, усвідомлюючи, що Україна є незалежною і суверенною державою, територія Донецької, Луганської, Запорізької і Херсонської областей відноситься до території України, а створення так званих Донецької і Луганської народних республік, Запорізької і Херсонської областей, як окремих держав і суб'єктів міжнародних правовідносин, суперечитиме

частині 4 статті 2 Статуту ООН, розуміючи, що прийняття запропонованих до розгляду нормативно-правових актів спрямоване на створення удаваних приводів для продовження ведення агресивної війни, надання ознак законності результатам агресії з метою її подальшого продовження та є черговою спробою виправдання агресивної війни РФ проти України під приводом захисту населення указаних регіонів, які нібито бажають приєднатися до складу РФ, а також демонстрації «позитивних» результатів спеціальної військової операції у вигляді «звільнення» указаних регіонів та обгрунтування необхідності проведення тривалої мобілізації для захисту «нових суб'єктів» РФ, діючи з метою пособництва вищому військово-політичному керівництву РФ у веденні агресивної війни 4 жовтня 2022 року за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Дмитрівка, буд. 26 під час засідання Ради Федерації Федеральних Зборів РФ прийняв участь у відкритих голосуваннях щодо ратифікації договорів між Російською Федерацією та так званими Донецькою народною республікою, Луганською народною республікою, Запорізькою областю та Херсонською областю про прийняття до РФ указаних «суб'єктів» та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів, а також відповідних Федеральних конституційних законів, під час яких проголосував «за», тобто підтримав зазначені рішення, чим спільно з іншими сенаторами РФ забезпечив прийняття:

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 404-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Донецькою Народною Республікою про прийняття до Російської Федерації Донецької Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 405-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Луганською Народною Республікою про прийняття до Російської Федерації Луганської Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 406-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Запорізькою областю про прийняття до Російської Федерації Запорізької області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 407-СФ, якою схвалено Федеральний закон «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Херсонською областю про прийняття до Російської Федерації Херсонської області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта»;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 408-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Донецької Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта - Донецької Народної Республіки» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 409-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Луганської Народної Республіки та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Луганської Народної Республіки» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 410-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Запорізької області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Запорізької області» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим;

- постанови Ради Федерації Федеральних Зборів РФ від 4 жовтня 2022 року № 411-СФ, якою схвалено «Федеральний конституційний закон «Про прийняття до Російської Федерації Херсонської області та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта – Херсонської області» та згідно якої указаний Федеральний конституційний закон вважається прийнятим.

Ратифікація указаних договорів та прийняття законів сиріяли продовженням ведення агресивної війни РФ проти України шляхом надання результатам агресії ознак законності та слугували виправданням її продовження.

Таким чином, Савченко Євгеній Степанович, 08.04.1950 року народження, підозрюється у пособництві у веденні агресивної війни, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України.

Прокурор групи прокурорів –
начальник третього відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора

Андрій АТАМАНЧУК

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках,

передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з дотриманням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що вноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом. Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____
«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2023 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ / _____
«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2023 року

Захисник: _____

**Прокурор групи прокурорів –
начальник третього відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора**

Андрій АТАМАНЧУК